37.016:796.3(08)
Б 27

БАСКЕТБОЛ

У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

3. Мітолкіна О.В. Урок баскетболу / О.В. Мітолкіна// Фізичне виховання в школах України. – 2011. - № 3. – С. 9-10.
4. Павленко В.І. Урок баскетболу / В.І. Павленко// Фізичне виховання в школах України. – 2011. - № 3. – С. 17-19.
5. Рибалко В.О. Використання рухливих ігор та ігрових вправ на уроках баскетболу / В.О. Рибалко// Фізичне виховання в школі. – 2011. - № 5. – С. 37.
6. Ткач С.М. Урок баскетболу / С.М. Ткач// Фізичне виховання в школах України. – 2011. - № 3. – С. 11-13.
7. Тутов В.В. Урок баскетболу / В.В. Тутов// Фізичне виховання в школах України. – 2011. - № 3. С. 14-16.

ПОЛІЩУК С. В.

УДК 795.325

БАСКЕТБОЛ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ У СТУДЕНТІВ

Визначені основні засоби мотивації до занять з баскетболу, а також вивчені причини негативного ставлення до занять з фізичного виховання студентів психолого-педагогічного факультету.

Актуальність. Значне поліпшення виховання студентів за допомогою баскетболу неможливе без захоплення цим видом спорту. І тут головна роль належить викладачу. Які б не були досконалі виховні програми і методичні розробки, самі по собі вони не забезпечують педагогічного процесу.

Однією з найважливіших умов результативності виховання студентів за допомогою баскетболу є їх ставлення до занять цим видом спорту. За цією ознакою студенти поділяються на 5 основних груп: з активним позитивним ставленням, з пасивним позитивним ставленням, з байдужим ставленням, з пасивним негативним ставленням. Найкращих результатів досягають студенти з активним позитивним ставленням до занять. Але для

© С.В. Поліщук, 2014

формування такого ставлення необхідна мотивація навчальної діяльності. В основі навчального мотиву лежить усвідомлення студентами значення матеріалу, який необхідно засвоїти для власного фізичного розвитку і здоров'я, а також для подальшого життя [2].

Мета роботи: вивчення інтересу студентів до мети і завдань, які вирішуються на заняттях з баскетболу.

Завдання роботи:

1. Визначення основних засобів мотивації студентів до занять з баскетболу.

2. Вивчення причин негативного ставлення учнів до занять з фізичної культури.

Дослідження проводились на базі Криворізького педагогічного інституту серед студентів I – II курсів психолого-педагогічного факультету.

Результати дослідження. Аналіз літературних джерел показав, що головними засобами мотивації навчальної роботи студентів, що використовується викладачами на заняттях і тренуваннях, є мотивування та стимули [1-6].

Мотивування являє собою сукупність факторів, аргументів і доказів, що переконують у значимості для студентів занять з баскетболу. Якщо студенти внутрішньо приймають мотивуючі докази викладача, то навчальний матеріал набуває для них особистісного значення. В цьому випадку навчальна мета збігається з навчальним мотивом студента і його репродуктивні навчальні дії трансформуються в усвідомлену навчальну сукупність, мотивування адресується переважно свідомості студентів [4; 6]. Проте не менш важливим завданням мотивування є формування у студентів позитивного емоційного ставлення до навчання і тренувань. Ні в чому так сильно не виявляється майстерність викладача, як в його здатності виховати в своїх учнях стійкий глибокий інтерес до засвоєння нових вправ. Інтерес є одним з найактивніших мотивів, оскільки він є виразом загальної спрямованості особи студента, що охоплює такі психічні процеси, як пам'ять, сприйняття, мислення і волю. Чим менший інтерес до навчання і тренувань у студентів, тим більше примусу. Останнє й викликає внутрішній спротив у студентів, вимагаючи від них підвищених вольових зусиль. У цьому випадку процес вихован-

ня стає безрадісним і втомленим, а результати – малоефективними [3; 5].

Мотивація стає ефективною, якщо здійснюється в поєднанні з стимулюванням. Стимулювання як спеціальна діяльність викладача спрямована на підвищення виховної активності студентів за допомогою зовнішніх збудників – стимулів. Стимул передбачає особистісно значиме заохочення студентів за формулою: «Якщо досягнеш результатів, будеш нагороджений» (подякою) [1]. У такому випадку студенти використовують свої досягнення лише як засіб задоволення деяких інших потреб, тому стимулювання ефективніше, якщо сприяє збудженню інтересу до спортивної діяльності. Первинні мотиви, які спонукають студентів до занять, часто не мають спеціальної значимості. Вони викликані особистими, побутовими причинами.

Аналіз даних анкетного опитування показав, що ставлення до занять не має серйозного підґрунтя як серед студентів-спортсменів, так і студентів-не спортсменів. Педагогічні спостереження показали, що причинами цього були наступні чинники: нерегулярне відвідування занять і низька активність на тренування, небажання підтримувати дисципліну на тренуванні, неуспішність в університеті, слабке володіння технікою, недостатня фізична підготовка.

Враховуючи недоліки, відмічені нами, були внесені корективи в методику тренування з баскетболу, які дозволили активізувати тренування, підвищити їх якість. Крім того, всіх студентів-спортсменів заохотили до суспільної роботи.

Подальша робота з кожним баскетболістом, а також в цілому зі всією командою показала, що зі зростанням тренованості у кожного студента підвищилася активність і інтереси до тренувань, покращилося відвідування занять. Крім цього, підвищилась суспільна і особистісна активність кожного студента-спортсмена. Підвищилась дисципліна, а вона в командних видах спорту дуже важлива і спрямована на вирішення завдань, які ставить тренер.

Студенти почали відповідально ставитись до своїх дій на баскетбольному майданчику. Вони вирішували не тільки рухові, а і тактичні завдання, постійно і напружено вели боротьбу з суперником. Після закінчення занять вивчались і аналізувались дії,

що поступово привчали їх до стриманості, свідомого оцінювання ситуації, систематичного мислення, аналізу і плануванню наступної діяльності, ставити перед собою цілі і досягати їх.

Під час спостережень було виявлено також, що в учнів виник інтерес до виконання завдань, поставлених тренером. Вони охоче бралися за їх виконання і іноді виявляли нестандартний підхід.

Уважно вивчити мотиви, які пробуджують активність студентів, спрямовану на досягнення мети, підходити, дотримуючись певних умов організації навчальної діяльності на заняттях і враховуючи вік учнів.

Для цього необхідно:

- ставити конкретні і посильні завдання навчання і тренування, про результати виконання яких можна зробити висновок вже у кінці навчального року або тренувального мікроциклу;
- забезпечити точне і глибоке розуміння кожним студентом сенсу і значення навчального матеріалу, щоб студенти знали не тільки чого потрібно навчатись, але і як необхідно це зробити і чому так, а не інакше;
- щоб поставлені завдання відповідали певним особистим потребам студентів;
- щоб студенти одержували інформацію, необхідну для діяльності (розповідаючи про вправу, тренер повинен висвітлити її спортивне і прикладне значення, вищі досягнення, найближчі завдання із засвоєння вправ і подальшу мету);
- домагатись, щоб кожен студент міг чітко відповісти на питання: «Які завдання ти ставиш перед собою в даній спробі?» (подібні питання сприяють переростанню поставленого викладачем завдання у власне завдання кожного студента-гравця команди);
- щоб студенти добре ставились до тренувань, до колективу команди.

Висновок: таким чином, заняття з баскетболу викликали у студентів формування позитивних якостей особистості (впевненість, відповідальність, рішучість), що, в свою чергу, допомогло розвитку в них соціально-комунікативних рис.

Список використаних джерел

1. Мельников В. М. Психология: Учебник для школьников физич. культ. – М.: Физкультура и спорт, 2007. – 367с.
2. Новосельский В. Ф. Методика урока физической культуры в старших класах. – К.: Радянська школа, 1989. – 127с.
3. Попов А. Л. Спортивная психология: Учебное пособие для спортивних вузов. – 2-е изд. – М.: Московский психолого-социальный інститут: Флинта, 1999. – 152с.
4. Андреев С. Н. Баскетбол в школе: Книга для учителя. – М.: Просвещение, 2006. – 144с.
5. Вихров К. Л. Баскетбол в школе: Учебно-методическое пособие. – К.: Радянська школа, 1990. – 192с.
6. Тер-Ованесян А. А., Тер-Ованесян И. А. Педагогика спорта. – К.: Здоровье, 2001. – 208с.

ПОРОХНЕНКО О.В., ПОРТЯНКО Е.Г.

УДК 796.323

ЗНАЧЕННЯ БАСКЕТБОЛУ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТІВ

Постановка проблеми. У сучасному житті використання занять фізичними вправами все більше спрямовується не на досягнення високих результатів, а на підвищення їх оздоровчого впливу широких верств населення. Для вирішення такої глобальної проблеми одним із найбільш ефективних засобів є, перш за все, спортивні ігри. Сучасний баскетбол знаходиться на стадії бурхливого розвитку, направленого на вдосконалення фізичного розвитку та здоров'я молоді.

Мета роботи. На основі аналізу літературних даних дослідити значення баскетболу у фізичному вихованні, вплив баскетболу на здоров'я та розвиток особистості.

Результати дослідження. Навчання у вищому навчальному закладі характеризується хронічною емоційною та інтелек-

© О.В. Порохненко, Е.Г. Портянко, 2014